

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

OSOBNOSTI SLOVENSKEJ VEDY

(02.06.2011; Televízna stanica TA 3; Rozhovor; 16.25; 8 min.; R)

Zuzana WENZLOVÁ, moderátorka: "Mnohokrát ani netušíme, aké zaujímavé osobnosti sme mali a máme u nás na Slovensku. Hlavne v oblasti vedy mnohokrát platilo, že doma nebol nikto prorokom. **Národné centrum pre popularizáciu vedy** sa rozhodlo tieto osobnosti priblížiť formou zaujímavých výstav širokej verejnosti. No a práve o tomto projekte sa budeme rozprávať s hosťom, ktorý prišiel do štúdia TA3, je to pani Zuzana HAJDU z Národného centra pre popularizáciu vedy. Tak vitajte u nás."

Zuzana HAJDU, Národné centrum pre popularizáciu vedy: "Dobrý deň."

Zuzana WENZLOVÁ: "A hneď na úvod - prečo je podľa vás potrebné realizovať takéto projekt a predstavovať ľuďom zaujímavé osobnosti vedy?"

Zuzana HAJDU: "Je to dôležité preto, aby sme si uvedomili, aké osobnosti v oblasti vedy a techniky sme mali. Je to o tom, že tieto osobnosti mnohé sa nemohli v danom období presadiť tu, na Slovensku. Porozutekali sa po celom svete a tam sa im vytvorili podmienky, aby mohli rozvinúť svoj talent. Ale samozrejme, priznávali sa naďalej ku svojim slovenským koreňom a takýmto spôsobom zviditeľňovali nielen seba ako osobnosť, ale samozrejme tým aj Slovensko a úspechy vo vede dosiahnuté."

Zuzana WENZLOVÁ: "Nesie takéto projekt v sebe aj nejaký odkaz?"

Zuzana HAJDU: "Samozrejme, ten odkaz je asi taký, že každá osobnosť, vedecká osobnosť, jej myšlienky sú stále živé. Na to chceme upozorniť, že ten odkaz je stále živý a na tom je ich odkaz, na tých ich základoch, ktoré položili v danej vednej disciplíne sa dá posúvať ten technický vývoj neustále kontinuálne stále dopredu, samozrejme s tým technickým a technologickým vylepšením."

Zuzana WENZLOVÁ: "Ako si máme my, ktorí sme takúto výstavu ešte nenavštívili, predstaviť takéto projekt, ktorý, ako hovoríte, je realizovaný formou výstav. Kde budú výstavy uskutočňované a kto všetko sa môže prísť pozrieť, pre koho sú konkrétne určené. Samozrejme, primárnym cieľom Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti je popularizovať vedu. Teda priblížiť svet vedy a techniky populárnym a skôr takým ľahším spôsobom, jednoduchším spôsobom. Čo sa týka toho cyklu výstav k osobnostiam vedy a techniky, máme za sebou už prvú výstavu. Tá výstava bola venovaná na počesť narodenia významného vedca, slovenského vedca, ktorý pochádza z Liptovského Mikuláša, Aurela STODOLU. Do dejín vedy a techniky sa zapísal ako zakladateľ teórie parných a plynových turbín a teda tomuto vedcovi bola venovaná táto výstava. Samozrejme, budeme v tomto cykle výstav, ktoré budú venované osobnostiam naďalej pokračovať."

Zuzana WENZLOVÁ: "No a keď už spomínate osobnosti, tak ktoré ešte predstavíte?"

Zuzana HAJDU: "Samozrejme, budú to postupne také mená, veľmi známe mená ako Jozef MURGAŠ, ktorému skutočne patrí celosvetové prvenstvo v oblasti bezdrôtového prenosu informácií hovoreného slova. Bude to napríklad Ján SEGNER, významný konštruktér, fyzik zariadení, ktoré vymyslel, inak nazývaný ako otec vodných turbín, zariadení, ktoré vymyslel, nesie názov takzvané SEGNEROVO koleso. Bude to Samuel MIKOVÍNI, ktorý bol prvý banský inžinier na Slovensku a prvý profesor na banskej škole v Banskej Štiavnici a ďalšie významné osobnosti."

Zuzana WENZLOVÁ: "Podľa akého kľúča, alebo akých kritérií vyberáte osobnosti, keďže ich na Slovensku, ako sme spomínali, neúrekom."

Zuzana HAJDU: "Tak v prvom rade je ten dosah v oblasti vedy a techniky. To uplatnenie tých jeho myšlienok základných, tých jeho téz, to je naše kritérium a v druhom rade je aj kritérium to a samozrejme to platí u tých

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

starších osobností vedy a techniky, prihladáme na ten medzinárodný dosah, to, že skutočne ich talent a ich schopnosti sa rozvinuli vlastne nikde inde na svete, ale stále zostáva proste naším vedcom a my máme povinnosť o ňom šíriť tieto poznatky a tieto informácie."

Zuzana WENZLOVÁ: "Je táto výstava a tento projekt určený najmä ľuďom, ktorí sa o vedu intenzívne zaujímajú, alebo práve naopak - široká laická verejnosť sa tiež môže prísť pozrieť?"

Zuzana HAJDU: "No, národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky organizuje popularizačné podujatia práve pre širokú verejnosť. Práve pre ľudí, ktorí nie sú odborníkmi v daných vedných disciplínach, ale laicky sa zaujímajú o vedu ako takú. Práve pre tých sú určené tieto naše podujatia vrátane výstav a vrátane ďalších podujatí."

Zuzana WENZLOVÁ: "Zaujímam sa v tejto súvislosti váš názor na pozornosť, ktorá sa zo strany verejnosti venuje práve vede, o ktorej tu hovoríme. Je podľa vás v súčasnosti tá osвета o vede dostatočná?"

Zuzana HAJDU: "No, práveže ani tak nie je dostatočná. Vede sa venuje veľmi málo pozornosti, iba v súvislosti s tým, že je sústavne nedocenená spoločensky a finančne a je veľmi veľa ľudí, ktorí sa zaujímajú o vedu a nemajú alternatívu, kde by sa o nej mohli dozvedieť viac. A práve my tú alternatívu týmto ľuďom, ktorí majú seriózny záujem o vedu, ponúkame v podobe tých popularizačných podujatí, výstav a ďalších podujatí."

Zuzana WENZLOVÁ: "A ako je to so záujmom mladých ľudí o vedu na Slovensku? Akú pozornosť jej venujú?"

Zuzana HAJDU: "Mladým ľuďom tiež máme rôzne podujatia, ktoré venujeme, teda sú určené presne tejto mladej populácii. Mladí ľudia sa zaujímajú, aj teda by sa chceli zaujímať, ale tiež, nemajú dostatok príležitostí a my im tú príležitosť dáme. Máme veľmi pekné podujatia, ktoré sú určené stredoškólakom, vedeckú cukráreň a aj tieto podujatia samozrejme sú určené mladým ľuďom, aby sa dozvedeli a aby natrvalo sa vpísali do ich vedomia, že vlastne takíto Slováci veľkí existovali a takíto Slováci tak tvorili."

Zuzana WENZLOVÁ: "Ak by sme mohli hovoriť o konkrétnych miestach a konkrétnych časoch a termínoch, kedy sa tieto výstavy budú konať, aby sme urobili aj nejaké to pozvanie pre našich divákov."

Zuzana HAJDU: "Áno. Tak jednu výstavu už máme za sebou, bola v máji. Ďalšie výstavy chystáme tak na jeseň. Samozrejme, tá výstava je koncepčne dosť náročná a chceme, aby trvala približne tie dva, tri mesiace, takže najbližšia výstava bude asi o Jánovi SEGNEROVI, asi v októbri ďalšiu výstavu pripravujeme."

Zuzana WENZLOVÁ: "Vy ste vymenovali viacero významných osobností, vedcov, ale tak trochu mi tam chýbali nejaké tie ženské mená. Chcem sa spýtať, že či aj otázke žien - vedkýň bude venovaná pozornosť práve na týchto výstavách a pýtam sa to aj z toho dôvodu, že práve rodová rovnosť na Slovensku v pracovnom prostredí je značne skloňovaná téma."

Zuzana HAJDU: "Samozrejme, budeme prezentovať aj ženy ako vedecké osobnosti nepochybne na výstavách, ale my sa ženám - vedkyniam venujeme aj v iných podujatiach. Pozývame si ženy a vedkyne na diskusiu na verejné prednášky do vedeckých kaviarní a takto postupne prezentujeme tie súčasné, ale čo sa týka toho cyklu výstav k osobnostiam vedy a techniky, určite sa tam vyskytnú aj ženy, ktoré dosiahli mimoriadne úspechy vo svojej oblasti."

Zuzana WENZLOVÁ: "Tak vám veľmi pekne ďakujem a dúfam, že aj vy dosiahnete úspechy s týmto pekným projektom. Zuzana HAJDU z Národného centra pre popularizáciu vedy bola mojím hosťom v štúdiu TA3. Pekný deň."

Zuzana HAJDU: "Ďakujem pekne."

Publikované z monitoringu STORIN, s. r. o. (prepis vysielania)
(VF)